

گزاره‌برگ

بیماری‌های واگیر ایران و جهان

آخرین وضعیت بیماری **تب دنگی** در کشور و وضعیت شاخص‌های اپیدمیولوژیک و حشره‌شناسی

گزارش **بیستم**

تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۵

گروه مدیریت بیماری‌های منتقله توسط ناقلین

آخرین وضعیت کشور

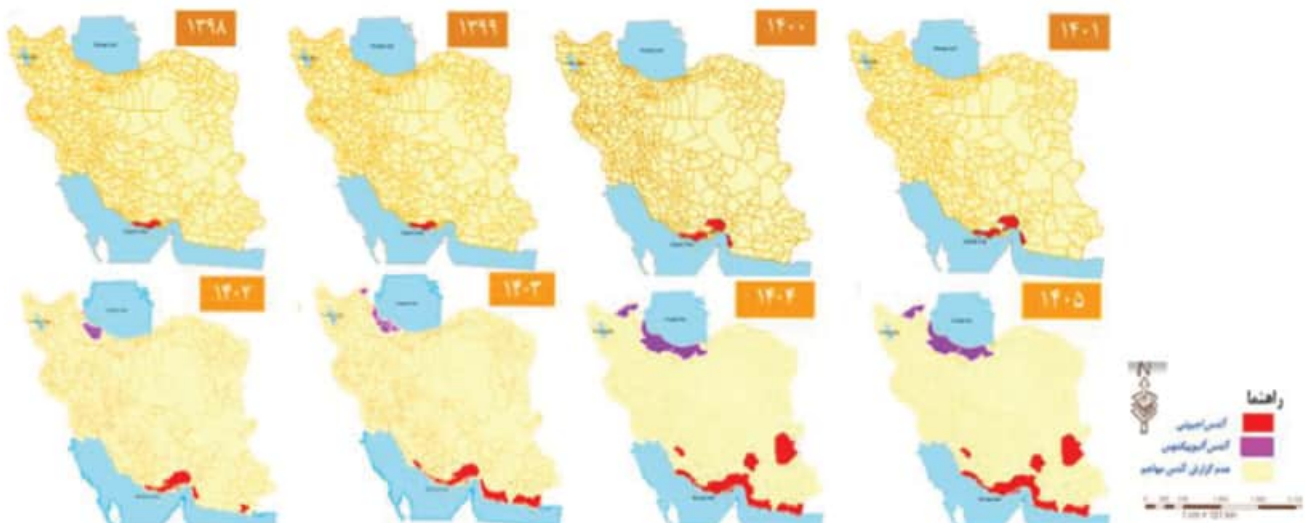
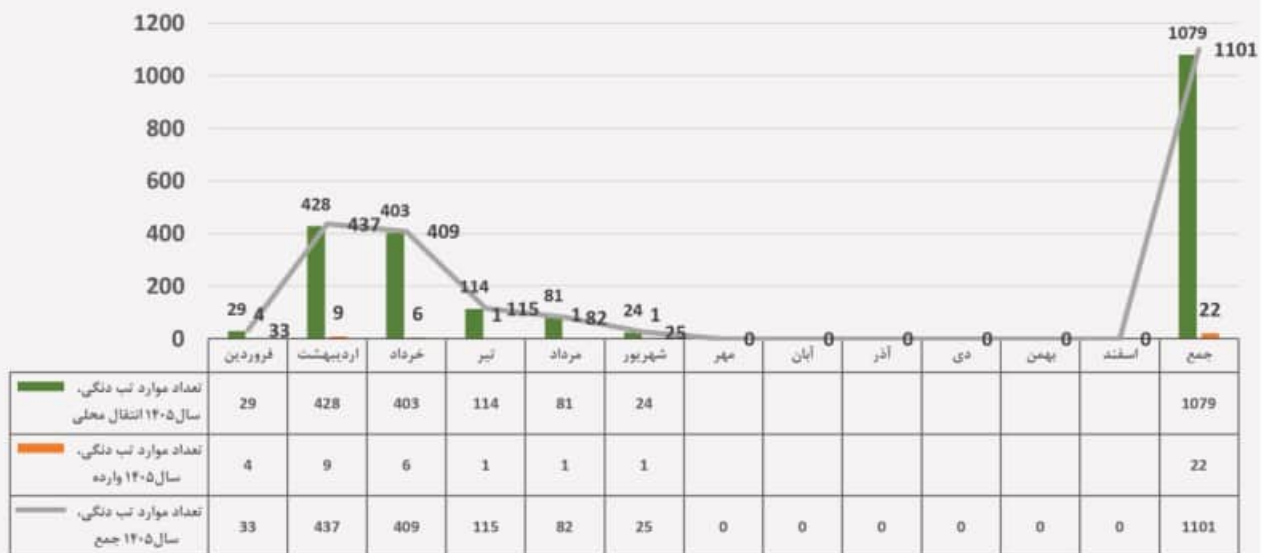
از ابتدای سال ۱۴۰۵ تا ۱۵ شهریور تعداد ۱۱۰۱ مورد تب‌دنگی گزارش شده که ۱۰۷۲ مورد از دانشکده چابهار، ۱۲ مورد از دانشکده ایرانشهر، ۱ مورد از دانشگاه هرمزگان، ۱۳ مورد از دانشگاه زاهدان، ۱ مورد از دانشگاه بیرجند، ۱ مورد از دانشگاه یزد و ۱ مورد از دانشگاه ایران می‌باشد. همه موارد شناسایی شده در سایر دانشگاه‌ها (بجز بندرعباس) سابقه سفر به چابهار داشتند.

از ۱۱۰۱ مورد گزارش شده ۱۰۷۹ نفر انتقال محلی، ۲۱ نفر وارد از کشور پاکستان و ۱ نفر وارد از عمان بودند.

نکات قابل توجه:

- در نیمه اول شهریورماه تعداد ۲۵ بیمار جدید تب‌دنگی شناسایی شده که ۲۴ مورد مربوط به دانشکده چابهار و ۱ مورد مربوط به دانشگاه علوم پزشکی ایران (سابقه سفر به چابهار) می‌باشد.
- ۸۱ درصد موارد بیماران در فاز حاد بیماری (NSI⁺) شناسایی شده که نشان‌دهنده پویایی سیستم و نظام مراقبت بیماری می‌باشد.

تعداد موارد تب‌دنگی شناسایی شده در سال ۱۴۰۵

وضعیت کشور با توجه به حضور ناقل و انتقال بیماری:

سناریو اول: طبق نظام مراقبت حشره‌شناسی، تاکنون پشه آندس صید نشده است.	سایر مناطق کشور که در این جدول نامی از آن‌ها ذکر نشده است.
سناریو اول: پشه آندس مهاجم استقرار نیافته است (صید پشه ناقل <u>میردی</u> بوده است که با توجه به اقدامات کنترلی و پاسخ سریع، پشه فرصت تکثیر و استقرار نداشته است).	استان بوشهر (شهرستان جم، برازجان و دیر)، استان قزوین (شهرستان رازمیان)، سیستان و بلوچستان (شهرستان زاهدان و دشتیاری)، استان اردبیل (شهرستان اصلاندوز)، استان فارس (شهرستان مهر و کازرون)، استان کرمان (جیرفت)
سناریو دوم: استقرار محدود و محلی پشه آندس مهاجم (در محدوده ۲۵ کیلومتری)	استان هرمزگان (شهرستان سیریک و خمیر)، استان زنجان (شهرستان طارم)
سناریو سوم: استقرار گسترده آندس مهاجم در محدوده بیش از ۲۵ کیلومتر (بیون انتقال محلی)	هرمزگان (بخش سیریک و خمیر در سناریو دو)، استان گیلان، استان بوشهر (علویه و کنگان)، استان مازندران (غرب و مرکز استان)، استان آذربایجان شرقی (خدافرین، هوراند و کلیبر)، استان اردبیل (بيله سوار)
سناریو سوم: استقرار گسترده آندس مهاجم یا انتقال محلی	استان هرمزگان (بندرلنگه و بندرعباس)، استان سیستان و بلوچستان (چابهار و کنارک)

شاخص‌های مراقبت حشره‌شناسی نیمه دوم تیرماه سال ۱۴۰۵ در شهرستان‌های منتخب

شاخص	چابهار (شهر)	کنارک	بندرعباس (مرکز ۲۲ بهمن)	بندر لنگه	رامسر (هتل کوثر)	انزلی (اداره بندر)	رشت (مرکز شماره ۳)
شاخص تخم	۴	۳/۳۵	۰/۰۱	۰	۳۲	۱۱/۳۱	۲/۴۸
شاخص ظرف	۲/۲۳	۰/۳۷	۰	۰	۲/۴	۰	۰/۱
شاخص خانه	۷/۸۲	۰/۷۸	۰	۰	#	۰	۰/۰۴
شاخص بر تو	۸/۸۹	۱/۳۱	۰	۰	#	۰	۰/۰۱
شاخص سفیره	#	#	۰	۰	#	۰	۰
شاخص بالغ	#	#	۰	۰	۳/۵	۴	۲
تفسیر و ملاحظات	به علت ناساعد بودن وضعیت آب‌وهوایی و افزایش حدا. طبق شاخص‌های بهجت آمده، فعالیت تکثیری ناقل نسبت به نیمه اول تیرماه سال جاری کاهش داشته و به نظر می‌رسد با توجه به شاخص برتو بالای ۵ (حد هشدار طغیان) برای شهرستان چابهار، رطوبت مناسب و حضور ویروس در چرخه انتقال بیماری، شرایط محیطی برای تکثیر پشه و انتقال بیماری مساعد بوده و روند انتقال بیماری در مردمان برای شهرستان چابهار همچنان ادامه خواهد داشت. با توجه به کاهش شاخص تخم و افزایش شاخص بالغ نسب به رشد قبیل نشان‌دهنده این موضوع است که زیستگاههای لاروی خارج از اماکن مثل زیت‌های لاروی در حوزه ساختوساز افزایش یافته این امر باعث کاهش تمایل پشه‌ها به سمت آلودگی شده و فعال شدن زیستگاههای خارجی باعث افزایش وفور بالغ نسبت به رشد قبیل شده است. پایین بودن شاخص‌ها نشان‌دهنده تاثیر آموزش در بهسازی محیط و هم تاثیر گرمای هوا در کاهش فعالیت پشه و خشک شدن زیستگاههای لاروی می‌باشد. افزایش شاخص تخم به ۲۲ درصد و شاخص بالغ به ۵/۳ نسبت به نیمه اول تیرماه نشان‌دهنده افزایش محسوس فعالیت تخم‌گذاری و تراکم جمعیت بالغ ناقل آندس در محیط هتل است؛ بنابراین، احتمال تماس ناقل سیریزان و در نتیجه خطر بالقوه انتقال آریوویروس‌ها در صورت ورود مورد بیمار و برسیک افزایش یافته است. هرچند شاخص ظرف ۴/۲ درصد نسبت به نیمه اول ماه کاهش یافته و پایین‌تر از آستانه عملیاتی ۵ درصد است، اما همزمان شاخص تخم و بالغ بالا باالگو تداوم حضور ناقل و احتمال وجود کانون‌های تکثیر مخفی، موقت یا خارج از ظروف بررسی‌شده است وضعیت هتل در سطح هشدار حشره‌شناسی ارزیابی شده و تداوم پایش تشدیدشده جستجو و حذف کانون‌های لاروی، همچنین کنترل هدفمند پشه‌های بالغ ضروری است. به دلیل مساعد بودن وضعیت آب و هوا و شرایط مناسب محیط برای تکثیر سیکل زندگی پشه بالغ صید گردیده، با توجه به شاخص تخم جمعیت پشه بالغ افزایش یافته است. در این شاخص‌های تخم و بالغ شاخص‌های لاروی در مراقبت خانه‌خانه نمایان شده است، که نیاز به بهسازی محیطی را دوجندان نموده است. حضور مخزن ویروسی در منطقه می‌تواند منجر به برقراری چرخه انتقال و طغیان بیماری شود. تیم بهداشتی در سطح استان انجام گردید علیرغم بارندگی‌ها زیستگاههای لاروی بافعل خانه‌ها دارای لارو و سفیره نبودند و پشه‌ها برای تکثیر از زیستگاههای طبیعی و مخفی استفاده می‌کنند که نیاز به بهسازی محیطی را دوجندان نموده است. حضور مخزن ویروسی در منطقه می‌تواند منجر به برقراری چرخه انتقال و طغیان بیماری شود.						

تعریف شاخص‌ها

- شاخص تخم:** میانگین تعداد تخم به اووینترپ در ۲۴ ساعت
- شاخص ظرف:** درصد ظروف محتوی آبدارای لارو و سفیره به کل ظروف حاوی آب بررسی شده
- شاخص خانه:** درصد خانه‌های دارای حداقل یک ظرف مثبت به کل خانه‌های بررسی شده
- شاخص بر تو:** تعداد ظروف دارای لارو و یا سفیره در ۱۰۰ خانه بررسی شده
- شاخص سفیره:** تعداد سفیره‌ها در هر خانه، تقسیم بر تعداد افراد در هر خانه (در ۱۰۰)
- شاخص بالغ:** میانگین وفور بالغ صید شده به فرد و به زمان
- ظرفیت انتقال (Receptivity):** وجود ناقل و سایر عوامل اکولوژیک و اقلیمی که شرایط برقراری چرخه انتقال بیماری‌های منتقله توسط آندس مهاجم را فراهم می‌کند.
- آسیب‌پذیری (Vulnerability):** خطر ورود یا تشدید گردش ویروس توسط افراد بیمار یا پشه‌های آلوده

در حال حاضر بدلائل نبود تیم حشره‌شناسی کافی، این شاخص بررسی نمی‌شود؛ بزودی این شاخص‌ها در دسترس خواهد بود.

در جدول زیر شاخص‌ها به تفکیک هر شهرستان صرفاً یکی از پایگاه‌های دیدمور مهم برای نمونه ذکر شده است (در هر شهرستان حداقل سه پایگاه دیده‌ور حشره‌شناسی وجود دارد و شاخص‌ها باید به تفکیک برای هر پایگاه دیده‌ور، در گذر زمان مقایسه، بررسی و تجزیه و تحلیل شود).

نکته اول

حق چاپ و انتشار معنوی داده‌ها برای معاونت بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی و مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر محفوظ است.

نکته دوم

معاونت بهداشت
مرکز مدیریت بیماری های واگیر

جهت کسب اطلاعات بیش تر از بیماری های واگیر در ایران به
لینک <https://cedc.behdasht.gov.ir> مراجعه فرمایید.

